

Diarienummer: 10KS/0241
Datum: 2011-04-12
Handläggare: Fredrik Nornvall
Kansli- och utvecklingsavdelningen
fredrik.nornvall@varmdo.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion om mobilitet för minskad trängsel och klimatpåverkan samt ökad säkerhet och folkhälsa

Förslag till beslut

1. Motionens förslag om cykelplan avslås.
2. Motionens förslag om SL-kort till samtliga anställda avslås.
3. Motionens förslag om bilpool avslås.
4. Motionens förslag om tjänstecyklar och cykelparkering bifalls.
5. Motionens förslag om anslutning till Europeiska trafikveckan 2010 avslås.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Yvonne Blombäck (MP) har i en motion föreslagit ett antal åtgärder för mobilitet som antas leda till minskad trängsel, minskad klimatpåverkan och ökad säkerhet och folkhälsa. De åtgärder som föreslås är att:

- utarbeta en cykelplan för Värmdö kommun med koppling till Nacka kommun
Förvaltningen föreslår att förslaget avslås mot bakgrund av att det finns en prioriteringsordning för utbyggnad av gång- och cykelvägar i Värmdö kommun.
- införa SL-kort som löneförmån för alla anställda i Värmdö kommun
Förvaltningen föreslår att förslaget avslås mot bakgrund av att kostnaderna inte anses stå i paritet med de miljömässiga vinsterna. SL-kort finns att använda för medarbetarnas tjänsteresor.
- införa en bilpool i Värmdö kommun, där även medborgare erbjuds att ingå
Förvaltningen föreslår att förslaget avslås. Den nuvarande inriktningen är att samla samtliga befintliga bilar i en pool och göra dem tillgängliga för medarbetare genom en digital bokningsprocess.

- köpa in tjänstecyklar och att införa en trevligare och säkrare cykelparkering under tak, i anslutning till de större kommunala arbetsplatserna

Förvaltningen föreslår att förslaget om tjänstecyklar bifalls.

- Värmdö kommun ansluter sig till Europeiska trafikveckan 2010 och deltar genom att införa en bilfri dag onsdag den 22 september 2010 i Gustavsberg m.m.

Förvaltningen föreslår att förslaget avslås. Europeiska trafikveckan inföll 2010. Förvaltningen överväger medverkan under 2011. En bilfri dag inom ett visst markerat område anses inte motiverat med hänsyn till Värmdös geografiska och trafikmässiga omständigheter.

Motionen

Yvonne Blombäck (MP) har i en motion föreslagit ett antal åtgärder för mobilitet som antas leda till minskad trängsel, minskad klimatpåverkan och ökad säkerhet och folkhälsa. De åtgärder som föreslås är att:

- utarbeta en cykelplan för Värmdö kommun med koppling till Nacka kommun
- införa SL-kort som löneförmån för alla anställda i Värmdö kommun
- införa en bilpool i Värmdö kommun, där även medborgare erbjuds att ingå
- köpa in tjänstecyklar och att införa en trevligare och säkrare cykelparkering under tak, i anslutning till de större kommunala arbetsplatserna
- Värmdö kommun ansluter sig till Europeiska trafikveckan 2010 och deltar genom att införa en bilfri dag onsdag den 22 september 2010 i Gustavsberg m.m.

Åtgärderna föreslås för att minska användning av bil till förmån för kollektivtrafik och cyklande.

Förvaltningens synpunkter

Cykelplan för Värmdö kommun

I Värmdö kommuns Översiktsplan 2010-2030, samrådshandling uttrycks att "Värmdö ska ha ett väl utbyggt gång- och cykelvägnät som knyter ihop centra, bostadsområden, skolor och servicefunktioner" (sidan. 98, bilaga 2).

Trafikverket finansierar och projektleder för närvarande en förstudie för cykelstråk inom Nacka och Värmdö kommun: "Förstudie cykel ostsektorn". Förstudien berör länsvägarna 646 (Gustavsberg C-Björkviks brygga); 222 (Skurubron-Stavsnäs) samt 274 (Gustavsberg C-Stenslätten). Förstudien resulterar bland annat i förslag till Trafikverkets prioriteringsordning för Trafikverkets eventuella utbyggnad av olika delsträckor, längs de tre berörda vägstråken.

Samhällsplaneringsnämnden beslutade 2011-01-18, §5 om prioriteringsordning för utbyggnad av kommunala gång- och cykelvägar. Beslutet bygger på Samhällsbyggnadskontorets tidigare föreslagna prioriteringsordning från 2008 och kan ses som en grundförutsättning för att nybyggnationen av prioriterade gång- och cykelvägar ska kunna utföras i takt med kontorets fastställda budget. Majoriteten av de investeringsobjekt som omfattas av beslutet planeras att byggas utmed det statliga

vägnätet vilket ställer krav på samordning med ansvarig väghållare för det statliga vägnätet, det vill säga Trafikverket.

För närvarande finns gång- och cykelväg från centrala Gustavsberg till kommungränsen mot Nacka vid Insjön. Förvaltningen har inte för avsikt att föreslå någon annan anslutning till Nacka, exempelvis via Kovik.

Förvaltningen har övervägt eventuella fördelar med att skapa en sammanhållen cykelplan. Tillsvdare bedömer förvaltningen att den av samhällsplaneringsnämnden beslutade prioriteringsordning för utbyggnad av kommunala gång- och cykelvägar fyller behovet.

SL-kort för samtliga anställda

Förvaltningen menar att ett SL-kort för samtliga anställda som löneförmån skulle innebära att nyttjandet av kollektivtrafik sannolikt skulle öka med minskad miljöbelastning som följd. Förvaltningen har inte tagit ställning till i vilken grad nyttjandet av kollektivtrafik skulle öka, inte heller exakt i vilken utsträckning som miljön skulle påverkas positivt.

Förvaltningen har vägt de miljömässiga vinsterna mot kostnaderna. Ett SL-kort kostar 7 280 kronor för ett år. Kommunen har ca 2 200 tillsvidareanställda medarbetare och ca 400 visstidsanställda under längre period. Om dessa tilldelas ett SL-kort som löneförmån, skulle kommunens kostnad bli 19 MSEK. Om endast de tillsvidareanställda ingår, blir kostnaden ca 16 MSEK.

SL-korten skulle bli förmånsbeskattade för den enskilde och alla anställda skulle inte vara intresserade av förmånen, beroende på bostadsort och trafiksituation. Därmed torde en rättvisediskussion kunna uppstå.

Det skulle även medföra en administrativ hantering vid förvaltningen som kommer att innebära behov av ökade resurser och medföra ökade kostnader.

Sammantaget anses inte kostnaden för införande av SL-kort för samtliga anställda som löneförmån stå i paritet med de miljömässiga vinster som kan uppnås, varför avslag på förslaget föreslås.

För att ändå främja användning av kollektivtrafik i tjänsten tillhandahålls SL-kort för utlåning till medarbetare. SL-korten finns att uthämta i Kommuntorget i Skogsbo och bokas per dag.

Bilpool i Värmdö kommun

Förvaltningen har under flera år haft ambitionen att införa en bilpool för att effektivisera användningen av kommunens fordon.

Den nuvarande inriktningen är att i ett första steg öka effektiviteten på användningen genom att samla alla befintliga bilar i en gemensam pool och göra dem tillgängliga för medarbetare genom en digital bokningsprocess. Möjligheten att göra dem tillgängliga för allmänheten och medarbetare under den tid som de inte används för tjänstetrafik (främst kvällar och helger) kan övervägas först i ett nästa steg.

Köpa in cyklar och uppföra cykelparkeringar

Cykling är ett miljömässigt fördelaktigt alternativ till bil som kommunen på olika sätt främjar, främst genom att kontinuerligt bygga ut gång- och cykelbanorna i enlighet med

samhällsbyggnadskontorets prioriteringsordning. Även i rollen som arbetsgivare har kommunen förutsättningar att stödja cykling. Att tillhandahålla tjänstecyklar är ett sätt att göra detta, varför förvaltningen föreslår att motionärernas förslag bifalls. Redan idag finns dock tjänstecyklar tillgängliga i viss utsträckning, exempelvis har Kommuntorget och Socialkontoret cyklar.

Förvaltningen föreslår ett stegvis införande för att utröna intresset för användning samt de administrativa (bokning) och driftmässiga (reparation och underhåll) konsekvenserna. Därför föreslås att tre cyklar tillhandahålls inledningsvis, med placering i Skogsbo. Placering i Skogsbo föreslås mot bakgrund av att flest medarbetare finns där samt att det i övrigt är centralt lokaliserat och en knutpunkt för många medarbetare. På sikt, beroende på intresse, kan fler arbetsplatser tillhandahållas cyklar, och ett utbytessystem eventuellt skapas.

Inköpskostnaden för tre cyklar uppskattas till ca 20 000 SEK. Budget saknas för närvarande. Vid bifall bör kostnaden beaktas i budgetberedningen för 2012. Vid ett eventuellt genomförandet kommer förvaltningen även överväga möjligheten att leasa cyklar.

I Skogsbo saknas cykelgarage på det sätt som framhålls som eftersträvansvärt i motionen. Förvaltningen ser inga möjligheter att omedelbart uppföra ett cykelgarage i Skogsbo. Ett cykelgarage kan inkluderas i planering för utveckling av Skogsbo och förverkligas på sikt. Tillsvidare placeras cyklarna inomhus för att undvika skadegörelse.

Europeiska trafikveckan 2010 med bilfri dag 22 september 2010

Förvaltningen konstaterar att Europeiska trafikveckan inföll 2010 och att deltagande därmed inte är möjligt. Totalt 102 svenska kommuner och ca 2000 städer i Europa deltog.

Möjlighet finns att delta i motsvarande arrangemang 2011 (16-22 september). Så länge en kommun organiserar ett evenemang eller en aktivitet som rör hållbar rörlighet, inom ramen för Europeiska Trafikantveckan, kommer kommunen att godkännas som deltagande efter registrering. Deltagande innebär i stort att kommunen genomför en kampanj under en vecka. Erfarenheter från andra kommuner visar att det finns ett flertal framgångsfaktorer för att åstadkomma förväntade positiva effekter, bland annat:

- långsiktigt strategisk tänkande i kampanjen
- organisatörer med kunnande och kreativitet
- tillvaratagande av eldsjälar
- samarbete med myndigheter, föreningar, skolor etc.
- resurser, bland annat för att genomföra en annonskampanj
- koncentration av aktiviteter till ett bestämt område
- arrangemang av aktiviteter som ger ett positivt budskap (väl genomtänkta och inte för många)
- arrangemang av tävlingar/utmaningar (för medborgare, klasser etc)

Förvaltningen kan konstatera att ett kvalitet deltagande innebär resursmässiga konsekvenser, dels behöver förvaltningen planera, genomföra och följa upp strategi och aktiviteter, dels behöver medel från 2011 års budget omfördelas. Förvaltningen bedömer att omfördelningsbehovet är ca 50 000 SEK.

Särskilt om bilfri dag

Förvaltningen bedömer att såsom de trafikmässiga och geografiska omständigheterna ser ut i Värmdö idag är det inte möjligt att införa en bilfri zon inom ett specifikt område. De negativa konsekvenser som uppstår när människor inte kan ta sig dit de vill är större än de positiva konsekvenserna. En bilfri zon riskerar att motverka sitt syfte.

I det fall som Värmdö kommun ska delta bör i såna fall inte en bilfri zon inkluderas utan deltagandet bör istället fokusera på kommunikationsaktiviteter fokuserade på positiv uppmuntran.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Motionens förslag med avseende på cykelplan har beretts gemensamt med samhällsbyggnadskontoret.

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Maria Larsson Ajne
Kansli- och utvecklingschef

Handlingar i ärendet

Motion om mobilitet för minskad trängsel och klimatpåverkan samt ökad säkerhet och folkhälsa, Yvonne Blombäck (MP)

Motion till kommunfullmäktige 2010-04-28

Mobilitet som bidrar till att minska trängsel, minska klimatpåverkan och öka säkerhet och folkhälsa

Värmdö kommun har under många år varit medlem i Sveriges Ekokommuner, SEKOM. Under innevarande mandatperiod har arbetet med att utarbeta ett strategiskt styrdokument Vision Värmdö 2030 antagits och för närvarande pågår arbetet med delstrategier för att börja det konkreta åtgärdsarbetet för att uppnå visionen.

Kommunen har en stadigt växande befolkning. Det är roligt att fler människor väljer att bo i Värmdö. Samtidigt har kommunen stora brister när det gäller att kunna försörja våra invånare med en bra kollektivtrafik för vardagslivet. Bilen har därför blivit ett måste för många familjer för att få vardagspusslet att gå ihop, till och med flera bilar är vanligt förekommande även i våra tätorter.

Vi har konstaterat att om människor i vår kommun fortsätter att åka bil i samma utsträckning som idag, klarar vi varken FN:s klimatmål eller Sveriges miljömål om god bebyggd miljö. Ökad trängsel, buller och fler trafikolyckor som bidrar till att färre vågar låta sina barn gå till och från skolan. En ond spiral uppstår då fler bilar runt våra förskolor och skolor skapar kaotiska miljöer otrygghet och dålig luftkvalitet. På sikt leder detta till att våra barn vänjer sig vid att bli skjutsade överallt vilket i sig leder till sämre folkhälsa och dåliga vanor i form av ökat bilberoende.

Det är givetvis inte förenligt med en långsiktig vision för hållbar utveckling, att våra kommuninvånare inte har tillräckligt god service när det gäller kollektivtrafik. Men många skulle säkert gärna åka mer kollektivt om möjlighet gavs. Många vill också cykla i högre utsträckning, men det saknas sammanhängande säkra cykelstråk i kommunen och till angränsande Nacka kommun. Cykling bidrar till bättre folkhälsa och därför borde det vara självklart att Värmdö skapar bättre förutsättningar för cyklisterna.

Värmdö kommun som arbetsgivare behöver visa att man utgör ett gott föredöme. Många arbetspendlar från Värmdö, men väldigt många arbetspendlar till vår kommun. Alla som är kommunanställda borde erbjudas SL-kort som löneförmån. Tjänstecyklar kunde utgöra ett bra alternativ för många tjänsteresor mellan kontoren i Gustavsberg. Därmed skulle behovet av personalparkeringar minska och på samma sätt som stegtävlingar kunde cykel-km vara en morot.

Givetvis ska tjänstebilar finnas för personal som arbetar inom vård och omsorg där långa resor mellan arbetsplatserna utgör ett hinder för andra transportmedel, men bilarna behöver inte ägas av kommunen. I stället kunde Värmdö kommun starta en bilpool där både personal och invånare kunde vara med. Bilarna skulle då användas effektivare och genom att fler delar på kostnaden sparas också pengar på sikt. Ett samarbete med exempelvis OKQ8, där de kunde äga och leasa ut bilarna, bör prövas.

En årlig återkommande aktivitet i Europeiska trafikantveckan (European Mobility Week) <http://www.mobilityweek.eu/>, 16-22 september. Årets tema 2010 är "Res smartare, Lev bättre" (Travel Smarter, Live Better). Hälsa och mobilitet står i fokus. Värmdö kommun kunde genom att delta, visa på alternativ till bilen och därigenom aktivt bidra till att starta omställningen från bilberoende till oberoende. Aktivt bidra till en säkrare vardag för våra barn. Aktivt bidra till en tystare miljö. Aktivt bidra till renare luft. Aktivt bidra till en bättre folkhälsa.

Miljöpartiet de gröna föreslår därför kommunfullmäktige besluta

- att* uppdra till Samhällstekniska nämnden att utarbeta en cykelplan för Värmdö kommun med koppling till Nacka kommun
- att* uppdra till Kommunstyrelsen att införa SL-kort som löneförmån för anställda i Värmdö kommun
- att* uppdra till Kommunstyrelsen att införa en bilpool i Värmdö kommun, där även medborgarna erbjuds att ingå
- att* uppdra till Kommunstyrelsen att köpa in tjänstecyklar och att införa trevligare och säkrare cykelparkering under tak, i anslutning till de större kommunala arbetsplatserna
- att* Värmdö kommun ansluter sig till Europeiska trafikantveckan 2010 och deltar genom att införa helt bilfri dag onsdag den 22 september i Gustavsberg samt vid skolor och förskolor och även skapa utåtriktade aktiviteter mellan den 16-22 september, för att visa positiva effekter av minskad biltrafik i Värmdö

Yvonne Blombäck (MP)